

KADIN ÖĞRETİM ELEMANLARININ BOŞ ZAMANLARINI DEĞERLENDİRME ETKİNLİKLERİ

Yrd. Doç. Dr. İsmail AYDOĞAN

Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, aydogani@erciyes.edu.tr

Fatma Betül GÜNDOĞDU

Erciyes Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi
fbgundogdu@hotmail.com

Özet

Çağımız insanların en önemli problemlerinden biri, zamanın yetmemesidir. Zamanın büyük çoğunluğunu alan iş, bireylere kendileri için boş zaman bırakmamaktadır. Kimileri için zamanın yetersizliği, kimileri için zamanı iyi yönetememe çok büyük bir problemdir. Bu araştırmada; boş zaman ve zaman yönetimi üzerinde durularak, kadın öğretim üyelerinin boş zamanlarını değerlendirme etkinlikleri ele alınmıştır. Kadın öğretim üyelerinin zamanlarının çoğunu iş ve bilimsel uğraşlarla geçirdikleri, ama hayatlarındaki ilk önceliğin aileleri olduğu araştırmanın bulguları arasında yer almaktadır.

Anahtar Sözcükler: Boş zaman, zaman yönetimi, değerlendirme, etkinlikler.

LEISURE TIME ACTIVITIES OF WOMEN LECTURERS

Abstract

One of the most important problems of our age's people is insufficient time. Work which takes most of the time does not leave enough spare time for people. For some people insufficient time, for some other people poor time management is a very important problem. This research is about spare (leisure) time and time management in addition to female lecturers' spare time activities. The fact that female lecturers spend most of their time at work and with scientific activities and that their first priority is their families are some of the findings of this research.

Key Words: Spare (leisure) time, time management, evaluation, activities.

GİRİŞ

Zaman bir insanın sahip olduğu en değerli şeylerden biridir. Özellikle de çalışan insanlar açısından zamanın ne kadar değerli olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Ancak çoğunlukla insanlar zamanını yeterince etkili değerlendirememektedir.

Halbuki istenirse de, istenilirse de harcanmak zorunda kalınan yegane şey zamandır. Zaman bir makine gibi durdurup başlatılamayan, tekrar ele geçmeyen bir kaynaktır. Fakat insan isterse zamanını nasıl harcayacağına karar verebilir. Tıpkı diğer kaynaklar gibi zaman da çok etkili bir şekilde değerlendirilebilir veya tam

tersine boşa harcanabilir. Drucker'ın dediği gibi zaman en az bulunan kaynaktır. Eğer o doğru yönetilmiyorsa, hiçbir şey doğru yönetilmiş sayılmaz¹.

Hayata gözlerini açan her insanın eşit zaman sermayesi vardır. Her insan için bir gün yirmi dört saat, bir yıl da üç yüz atmış beş gündür. Ancak zamana karşı yarışan insanlardan başarılı olanlar sadece ve sadece zamanı en iyi şekilde kullanan, planlayan ve düzenleyenlerdir². İnsanlar uçakların, hızlı arabaların, trenlerin, süper bilgisayarların ve binlerce elektronik makinenin yer aldığı bir dünyada yaşamaktadır. Tüm bu teknolojik gelişmelerin en önemli amacı, işleri daha hızlı yaparak zaman kazanmaktır. Fakat sonuç, hayatın baş döndürücü bir şekilde hızlı geçmesi olmuştur. Öyle ki, bir günün işlerini bitirebilmek için yirmi dört saat yetmemektedir. Sonuçta bir çok çalışan insan, düzenli yemek yemek ve uyumak gibi ilk bakışta çok da önemli gözükmeyen alışkanlıklarından fedakarlık etmeye başlamıştır. Bu da düzensiz yaşamayı ve strese bağlı hastalıkların sayısını inanılmaz derecede artırmaktadır. Bütün bunları aşmak için yapılacak şey, zamanı en etkili şekilde yönetmeyi öğrenmektir³.

Günümüzde insanların sahip olduğu en büyük problem “zaman darlığı”dır. Çalışan insanların genellikle yapacakları çok şey olmasına rağmen, kişisel hayatları için zamanları çok azdır. Dolayısıyla bir çok insan sorumluluklarının altında ezilmektedir. Tüm bunların üstesinden gelebilmek ancak insanın ne yapmak istediğini ve kendisi için nelerin gerçekten önemli olduğunu değerlendirmesiyle mümkündür⁴.

Yapılan araştırmalar bir insanın bir günde ortalama on buçuk saat çalıştığını, ortalama dört saatini de ev işi ve çocuk bakımı gibi diğer işlerine ayırdığını göstermiştir. Bir insanın sekiz saat de uyduğunu düşününce boş zaman olarak geriye bir buçuk saat kalmaktadır. Buradan çıkan sonuçta göre insanların kendilerini stresli hissetmelerinin çok doğal olduğu bir gerçektir⁵. Aslında zamanı etkili bir şekilde kullanabilmek için insanın bir süper kahraman olması gerekmez. Tam gün çalışıp boş zamanlarında ders çalışan, çocuk yetiştiren, bir evi çekip çeviren, sosyal aktivitelerde aktif roller alan ve üstüne üstlük bir de kitap yazan insanlar bulunmaktadır. Eğer işler yetiştirilemiyorsa yapılması gereken ilk üç şey öncelikleri belirlemek, gereksiz işleri elemek ve günleri doğru ve etkin bir şekilde planlamaktır⁶.

¹ R.Alec Mackenzie, Zaman Tuzağı, (Çev.: Yakut Güneri), İlgı Yayınevi, İstanbul 1989, s.14

² Halit Ertuğrul, Öğrencinin Başarı Kılavuzu, Nesil Basım-Yayın, İstanbul 2000, s.72-73

³ Mia LeCron, “**We Live In Our Own Time Cages**”, <http://EzineArticles.com>, 30.10.2005.

⁴ Brian Tracy, “**Managing Your Time**”, www.time-management-tools.com, 30.10.2005.

⁵ Lisa Martin, “**Make Your Time Count**”, www.successsbalance.com, 07.11.2005.

⁶ Talia Mana, “**Feeling Overwhelmed?**”, www.selfgrowth.com, 07.11.2005.

Yeterli zamanının veya boş vaktinin olmadığından şikayet eden kişiler, Michelangelo, Leonardo da Vinci ve Albert Einstein'ın da bir gününün yirmi dört saat olduğunu dikkate almalıdırlar⁷. Bu çok başarılı insanların bile kendilerine, ailelerine ve çevrelerine ayıracak boş zamanları vardı. Önemli olan nokta, zamanı doğru bir şekilde planlayabilmektir. Böylece gerekli ön hazırlıkları yaparak boşa zaman kaybetmenin önüne geçilmiş olacaktır⁸. Bir insanın zamanı en iyi şekilde değerlendirmeye çalışırken strese girmemesi için, iş ve sorumluluklarını eğlenceli hale getirmeye çalışması yerinde olacaktır. Önemli olan iş ve görevler arasındaki küçük “boş zaman” dilimlerini değerlendirmeye çalışmaktır. Örneğin, randevular arasında kalan zamanlar keyif alınan bir kitap okunarak değerlendirilebilir⁹. Zamanı çalan gereksiz işleri de en aza indirmek çok önemlidir. Geçen zamanın geri getirilemeyeceği bilinen bir gerçektir. İnsanın gerektiğinde “hayır” diyebilmesi ve iş sırasındaki gereksiz görüşme ve diyalogları en az indirmesi çok önemlidir. Hatırlanması gereken işleri not almak, yapılan işe konsantre olmak ve pozitif bir tutum takınmak yararlı olacaktır¹⁰.

Zamanı verimli ve etkili kullanabilme öncelikle bir eğitim işidir. Bu ise okullara ve ailelere düşen bir sorumluluktur. Zamanı iyi kullanabilmek; her şeyden önce insanın kendisine, çalışma ve sosyal hayatına, dinlenme, eğlenme, biyolojik ve fizyolojik ihtiyaçların karşılanmasına ayırdığı zaman birimleri arasında dengeyi iyi kurabilmesine bağlıdır¹¹.

İş ve Boş Zaman İlişkisi

İnsan hayatının devamı için ihtiyaçların giderilmesi gerekir. Bu amaçla mal ve hizmet üretilmektedir. Burada insanın görevi, bir işte çalışarak bir yandan bu mal ve hizmet üretimine yardım etmek, bir yandan da gelir elde etmektir. Bu anlamda iş; insanların gelir elde etmek amacı ile yaptıkları bedensel ve zihinsel çabalarıdır. İş, özellikle belli bir sınırı aştıktan sonra insanda yorgunluk ve isteksizlik yaratır. Bu nedenle sürekli çalışmamak, hatta iş saatleri arasında boş zamanlar bırakmak çalışan insan için büyük bir kolaylık sağlar¹².

İş kavramının tam karşıtını ise “iş (çalışma) dışı zaman” veya “boş zaman” oluşturmaktadır. Genel bir görüşe göre “işin karşılığı kazanç, ödülü ise boş za-

⁷ Craig Brown, “**The Anti Time-Management Approach To Time Management**”, <http://ezinearticles.com> 29.10.2005.

⁸ Paul Jerard, “**Four Keys To Time Management**”, <http://ezinearticles.com>, 30.10.2005.

⁹ Wendy Y. Bailey, “**Tips On Time Management**”, www.mommysplace.net, 30.10.2005.

¹⁰ Hyacinth Fraser, “**Great Ways To Stop The Thievs Of Time**”, <http://ezinearticles.com>, 30.10.2005.

¹¹ Suat Karaküçük, *Rekreasyon (Boş Zamanları Değerlendirme) – Kavram, Kapsam ve Bir Araştırma*, Seren Matbaacılık, Ankara 1995, s.4.

¹² Suat Karaküçük, (alıntı: Relac, 1978, s.60), a.g.e, s.13

man”dır. Çalışma ve çalışma dışı zaman aktiviteleri birbirini tamamlayan olgulardır. Özellikle günümüzdeki sanayileşme düzeyi, çalışmanın monoton ve statik yapısını ön plana çıkarmaktadır. Bu olumsuz durumu dengeleyecek üretim sisteminin devamını sağlayacak karşı değer, çalışma dışı etkinliklerin değişik, öğretici ve yaratıcı özellikleri olacaktır. Çalışma ve boş zaman aktivitelerinin birbirini tamamlaması ve dengeli olması gerekir¹³.

Zamanın değerini en iyi çalışan insanlar bilir. Buna rağmen çoğu çalışan insan çalışma zamanlarına verdikleri önemi boş zamanlarına vermezler, boş vakitlerini yeterince iyi değerlendirmeye çalışmazlar. Halbuki paranın tekrar kazanılabileceği, ama giden zamanın geri gelmeyeceğinin unutulmaması gerekir. Buna rağmen bir çok insanın dakikaları, saatleri, hatta yılları sorumsuzca çarçur etmesine rağmen bir kuruşu bile boşa harcamaması oldukça dikkat çekicidir¹⁴. Günümüzde zamanın boşa harcanmasının en önemli nedeni bilgisayar, internet, televizyon, video gibi teknolojik icatlardır. Aslında insan hayatına çok faydası olan bu araçların zamanı çalmasını önlemek için bunlara belirli zaman sınırlamaları koymak yararlı olacaktır¹⁵. Böylece insanlar hem iş hem de iş dışındaki zamanları daha etkili kullanma fırsatını elde edeceklerdir.

Boş zaman Kavramı

“Boş zaman” en basit anlamıyla dolu olmayan zaman dilimi olarak tanımlanabilir. İngilizce’de “leisure / spare time” anlamına gelen bu kavram; “boş zaman, işsizlik, serbestlik, boş, serbest” anlamına gelmektedir¹⁶. Başka bir deyişle boş zaman; kişinin çalışma, uyku ve temel ihtiyaçlarını karşılamak dışında kalan vaktidir¹⁷. Crandall ise, boş zaman terimini “herhangi bir güdüye dayandırılan ihtiyaçlar için harcanan serbest zaman” şeklinde tanımlamaktadır¹⁸. Tezcan¹⁹,a göre ise boş zaman “bireylerin hem kendisi, hem de başkaları için bütün zorunluluklardan ve bağlantılardan kurtulduğu ve kendi isteğiyle seçeceği bir faaliyetle uğraşacağı zaman”dır.

Boş zamanların önemi şu şekilde açıklanabilir²⁰:

¹³ Suat Karaküçük, a.g.e, s.12-13

¹⁴ Rebecca L. Morgan, 1985, www.rebeccamorgan.com, 07.11.2005.

¹⁵ Maria Moratto, “**Top 10 Time Wasters: Reclaim Them For Good, Part One**”, <http://ezinearticles.com>, 30.10.2005.

¹⁶ Uğur Demiray, Açıköğretim Fakültesi Öğrencilerinin Boş Zamanları Değerlendirme Eğilimleri, Anadolu Üniversitesi Basımevi, Eskişehir, 1987, s.8

¹⁷ Uğur Demiray, (alıntı:Gökmen ve diğerleri, 1985), a.g.e.,s.8

¹⁸ Uğur Demiray, a.g.e.,s.8

¹⁹ Mahmut Tezcan, Boş Zamanlar Sosyolojisi, Doğan Matbaası, Ankara 1977, s.4

²⁰ Mahmut Tezcan, a.g.e., s.8-11

1. Boş zamanların değerlendirilmesi ile insanların dinlenme ve eğlenme gereksinimleri karşılanır. Böylece bireylerin hayata bağlılıkları güçlenir ve kişiler mutlu kılınmış olurlar.
2. Boş zamanlarını iyi değerlendiren kişi sağlıklı bir kişilik geliştirir.
3. Boş zamanları değerlendirme bireylere çeşitli doyumlar sağlar. Bu doyumlara örnek olarak; yaratma zevki, arkadaşlık kurma gibi sosyal doyumlar, macera ve yeni deneyimler edinme arzusu, başarı duygusu, fiziksel sağlamlık, zihinsel güçleri kullanma, duygusal doyum, dinlenme ve rahatlama vb. verilebilir.

Boş zamanlarda yapılabilecek bir çok önemli ve değerli etkinlik sayesinde parlak bir geleceğe bile sahip olunabilir. Halbuki çoğu insan para kazanma telaşı içinde boş zamanlarını yeterince iyi değerlendirememektedir²¹.

Kişinin boş zamanı değerlendirme etkinliğine katılması, etkinliğin türü ve katılma sıklığı temelde onun içinde bulunduğu gereksinimleriyle ilişkilidir²². Boş zamanı değerlendirme davranışını etkileyen etmenlerle ilgili bir çok araştırma yapılmıştır. 1959'da Havighurst ve Donald'ın yaptıkları ve yine Havighurst'un 1961'de yaptığı araştırmalara göre boş zamanları değerlendirme etkinliklerine katılmanın en önemli nedenleri şunlardır²³:

1. Boş zamanı zevk alarak yaşamak,
2. İşten farklı bir şeyler yapmak,
3. Arkadaşlarla etkileşim kurmak,
4. Yeni deneyimler yaşamak,
5. Bir şeyler başarma duygusu yaşamak,
6. Yaratıcılık duygusunu tatmak,
7. Toplumsal yarar elde etmek,
8. Zaman geçirmek.

Pierce ise 1980'de yaptığı bir araştırmayla boş zaman etkinliklerine katılma nedenlerine aşağıdaki dört farklı ihtiyacı da eklemiştir²⁴:

1. Dinlenme ve rahatlama ihtiyacı,
2. Güçlü ve üstün olma ihtiyacı
3. Coşku ve yenilik ihtiyacı,
4. Entelektüellik ve hoşsohbetlilik.

---

²¹ Pat Goltz, "What To Do With Your Spare Time", www.seghea.com, 29.10.2005.

²² Şükran Kılbaş, Gençlik ve Boş Zamanı Değerlendirme, Çukurova Üniversitesi Basımevi, Adana 1994, s.31

²³ Şükran Kılbaş, (alıntı: Crandall, 1980, s.45-46), a.g.e., s.34

²⁴ Şükran Kılbaş, a.g.e., s.35

Boş zamanların değerlendirilmesi ise, bireyin istediği bir uğraşı ile zevk ve doyum sağlamak amacıyla boş zamanını geçirmesidir. Boş zamanla kastedilen şey emeklilik dönemlerindeki gibi uzun bir süre olabileceği gibi hafta sonu tatilleri ve kısa geziler gibi kısa süreli de olabilir. Boş zamanları değerlendirme etkinliklerinin en önemli özelliklerinden biri, bireyin bu faaliyetlere kendi arzusuyla katılmasıdır. Ayrıca bu etkinlikler bireye doyum veren esnek aktivitelerdir. Belirli kalıpları olmayan boş zamanları değerlendirme etkinlikleri, evrensel ve insani bir ihtiyaçtır. Başka bir deyişle insan mekanizmasının fizyolojik ve psikolojik bir ifadesidir. Ciddi ve amaçlı olan bu faaliyetlerin amacı ve değeri kişiye göre değişir. Yapılan etkinlik fiziksel, zihinsel, toplumsal veya duygusal olabileceği gibi gözlenebilir veya gözlenemez bir faaliyet de olabilir. Çok çeşitli olan boş zaman aktivitelerini insanın kendi dürtüleri belirler ve bunlar tamamen özgür zamanlar içinde başvurulan faaliyetlerdir²⁵.

Boş zamanları değerlendirme etkinliklerinin en önemlilerini hobiler teşkil eder. Hobiler kişisel başarıların bir ifadesi ve insanın kendini keşfetmesi için bir araçtır. Hobiler sayesinde insanlar kendilerine daha çok saygı duyarlar; hedef belirleme, karar verme ve problem çözme becerilerini geliştirme fırsatı yakalarlar²⁶.

İnsanların teknoloji sayesinde daha çok boş zamanı olması gerekirken, çeşitli nedenlerle boş zamanların oranı daha da azalmaktadır. Bir çok insan işlerinin içinde kaybolduğu için asli ihtiyaç ve görevlerine yeterli zaman ayıramamaktadır. Kendine ayıracak yarım saat bile boş zamanı olmayan bir çok insan vardır. Halbuki bir değerlendirme yapıldığında mutlaka gereksiz işlere harcanan vakitlerin olduğu görülecektir. Bunu engellemek için, insan öncelikle yaptığı şeylerin kendi sorumluluğu olup olmadığını ve uzun vadeli faydalarının neler olduğunu iyi tahlil etmelidir. Annie Dillard'ın dediği gibi bir günümüzü nasıl geçirdiğimiz aslında hayatlarımızı nasıl harcadığımızın bir göstergesidir²⁷. Eğer bir bireyin hayatındaki en önemli önceliği işi ise, o kişinin ailesi, sağlığı, arkadaşlık ve akrabalık ilişkileri bu durumdan olumsuz etkilenecektir. Bu nedenle insan özel hayatına mutlaka zaman ayırmaya çalışmalıdır²⁸.

Bunun için bazı şeylere dikkat etmek yerinde olacaktır. Öncelikle bireyler en verimli çalışacakları zamanlara en zor ve en çok dikkat gerektiren işlerini koyarak bunları en az zaman kaybıyla bitirebilirler. Ayrıca insanların yapamayacakları işleri üstlenmemeleri de boş zamanları arttıracak en önemli tedbirlerdendir. Bunun yanı sıra önemsiz işleri en aza indirmek veya elemek de insanlara zaman kazandırması açısından çok önemlidir. Mümkün olduğunda aynı anda birkaç işi bir arada yaparak da zaman kazanılabilir. Örneğin; bir öğretmen görüşmek istediği bir

²⁵ Mahmut Tezcan, a.g.e., s.5-7

²⁶ Brittany Jones, "Hobbies", www.myorganizedlife.com, 07.11.2005.

²⁷ Doug Johnson, "How We Spend Our Days", 1996, www.doug-johnson.com, 07.11.05.

²⁸ Robyn Pearce, "How To stretch Time – 24 Hours Is Enough!", 2004, www.leader-values.com, 07.11.2005.

veliyi beklerken sınav kağıtlarını okuyabilir. Bu tedbirler insanın kendisine, ailesine ve çevresine ayıracağı zamanı daha da arttıracaktır²⁹. Yoğun bir şekilde çalışan insanların kendilerine büyük zamanlar ayıramasalar bile, küçük küçük boş vakitleri iyi bir şekilde değerlendirmeye çalışması gerekir. Örneğin; bir işadamı bir müşteriyle görüşmeye giderken yanına bir kitap alarak yolda geçirdiği zamanı etkili bir şekilde değerlendirebilir³⁰. Bu küçük etkinlik bile bir insanın kendisini daha rahat hissetmesine yardımcı olarak hem iş, hem de özel hayatındaki performansını yükseltecektir.

Sonuç olarak, çalışan insanlar için boş zamanlarını en etkili şekilde değerlendirmek çok önemlidir. Bu sayede çalışma hayatının neden olduğu stres ve yorgunluktan kurtulan insanlar, sosyal ve kişisel yaşamlarında daha mutlu ve başarılı olacaklardır. Ayrıca boş zamanlarda yapılan etkinlikler insanların iş yaşamlarında ortaya çıkaramadıkları yetenek ve becerilerini geliştirerek yaratıcılık, başarılı olma ve bir şeyler üretme gibi çeşitli insani ihtiyaçlarını gidermelerine yardımcı olur. Modern dünyada bir insan açısından boş zaman etkinliklerinin değer ve önemi çok iyi bilinmektedir. Bu nedenle iş yaşamındaki veya akademik alandaki başarılar insanların başarılı sayılabilmeleri için tek başına yeterli kabul edilmemektedir. Başka bir deyişle çalışan bir insanın başarılı kabul edilebilmesi için, iş yaşamında olduğu kadar sosyal hayatta da başarılı olması, çeşitli hobilere sahip olması ve özel hayatına yeterli zaman ayırabilmesi gerekir.

Araştırmanın amacı, kadın öğretim elemanlarının boş zamanlarını değerlendirme biçimlerini ortaya çıkarmaktır.

Yöntem

Evren ve Örneklem

Araştırma tarama modelindedir. Çalışma evreni, Erciyes Üniversitesinin çeşitli fakültelerinde görev yapan kadın öğretim elemanlarıdır. Araştırmada, örneklemeye yoluna gidilmeyerek, bütün kadın öğretim elemanları araştırma kapsamına alınmıştır. Erciyes Üniversitesinin fakülte ve yüksekokullarında toplam 160 kadın öğretim elemanı bulunmaktadır. Çeşitli nedenlerle (sempozyum, kongre veya izinli) 3 öğretim elemanına ulaşılamamıştır. Ulaşılan 157 öğretim elemanının 13'ü profesör, 14'ü doçent, 58'i yardımcı doçent, 52'si öğretim görevlisi, 20'si okutmandır. Araştırma görevlisi kadrosunda bulunanlar, ders verme yükümlülüğü bulunmamasından dolayı araştırma kapsamı dışında tutulmuştur.

---

²⁹ Staci Suits, "No Spare Time? It Could be Your Time Management Skills", www.nea.org, 30.10.2005.

³⁰ Randy Roussie, "Real Estate Training Article", www.randyroussie.com, 07.11.2005.

Verilerin Toplanması ve Yorumlanması

Araştırmada veriler anket tekniğiyle toplanmıştır. Anket taslağı, rehberlikle ilgili çeşitli kaynaklardan derlenerek oluşturulmuştur. Veri toplama aracının kapsam geçerliliği, alan yazın taraması ve Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesinde görev yapan öğretim üyelerinin görüşlerine başvurularak sağlanmaya çalışılmıştır. Anket verileri, SPSS programına yüklenerek, yüzde, frekans ve aritmetik ortalamalar biçiminde ele alınmış ve yorumlanmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

Kadın öğretim elemanlarının boş zamanlarını değerlendirme durumlarını ortaya koymak amacıyla yapılan bu çalışmada 27 durum ölçülmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıda yorumlanmıştır.

Öğretim elemanlarına “boş zamanlarını genelde nerede değerlendirdikleri” sorusuna profesörlerin %23.1’i, doçentlerin ise %57.1’i, yardımcı doçentlerin yarısından fazlası (%59), öğretim görevlilerinin %67.3’ü, okutmanların %75’i sadece evde; yine profesörlerin 23.1’i, doçentlerin %29’u, yardımcı doçentlerin %16’sı, öğretim görevlilerinin %15.4’ü, sadece iş yerinde geçirdiklerini söylemiştir. Bayan öğretim elemanlarının kariyeri arttıkça evde boş zamanlarını geçirme oranları düşmektedir. Görüldüğü gibi öğretim elemanlarının çoğu boş zamanlarını genellikle evde geçirmektedir. Bunun temel nedeninin öğretim elemanlarının kadın olarak sahip oldukları roller olduğu söylenebilir. Bu duruma delil olarak, ikinci maddeye (boş zamanlarınızda evde neler yaparsınız) verilen cevapları burada ele almak yerinde olacaktır. Profesörlerin %31’i boş zamanlarında evde yemek yaptıklarını, %39’u ise yemek yapmanın yanı sıra temizlik işleriyle uğraştıklarını belirtmişlerdir. Doçentlerin %21.4’ü evdeki zamanlarını temizlik ve yemek yapmakla geçirdiklerini dile getirirken, yine %21.4’ü bunlara ek olarak çocuklarına baktıklarını söylemişlerdir.

Yardımcı doçentlerin %22.4’ü, öğretim görevlilerinin %40.4’ü ve okutmanların %40’ı evdeki zamanlarını temizlik ve yemek yapmakla geçirdiklerini belirtmişlerdir. Yardımcı doçentlerin %33’ünün, öğretim görevlilerinin %17.3’ünün ve okutmanların %40’ının temizlik ve yemeğe ek olarak zamanlarının çoğunu çocuklarına bakmakla geçirdikleri tespit edilmiştir.

Anketin üçüncü maddesinde öğretim elemanlarına “boş zamanlarında en çok hangi alanlardaki etkinliklerle ilgilendikleri” sorulmuştur. Bu soruyu, profesörlerin %62’si, doçentlerin %57.1’i, yardımcı doçentlerin %40’ı, öğretim görevlilerinin %33’ü, okutmanların %35’i boş zamanlarında en çok bilimsel uğraşlarla zaman geçirdiklerini belirtmişlerdir. Zamanlarının geri kalanlarında ise edebiyat ve sanatla, çok azı da, sporla uğraştıklarını belirtmişlerdir. Boş zaman, işin dışında kalan zaman olmasına rağmen, öğretim elemanlarının “iş dışında da iş” yaptıklarını belirtmeleri ilginç bir durum oluşturmaktadır. Dördüncü maddede öğretim elemanlarına boş zamanlarında daha çok neler yaptıkları sorulmuş, verilen cevaplar da, bir

önceki yargıyı pekiştirmektedir. Çünkü, öğretim elemanlarının çok azı (profesörlerin %23'ü, doçentlerin %14'ü, yardımcı doçentlerin % 10'u, öğretim görevlilerin %6'sı, okutmanların ise %25'i) gazete, kitap ve dergi okuyup TV ve video izlediklerini ve arkadaş toplantılarına katıldıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca bu soruya cevaben hemen hemen hiç kimsenin "Kafeye giderim" veya "Gece kulüpleri vb.ne giderim" seçeneğini seçmemesi de dikkat çekicidir. Buradan, bayan öğretim elemanlarının, boş zamanlarını işle ilgili uğraşların aldığını söyleyebiliriz.

Öğretim elemanlarına beşinci maddede "boş zamanlarında kitap okuyup okumadıkları" sorulmuştur. Öğretim elemanının hiçbiri bu soruya "Kitap okumam." diye cevap vermemiştir. Profesörlerin %54'ünün, doçentlerin %29'unun, yardımcı doçentlerin %55.2'sinin, öğretim elemanlarının %65.4'ünün ve okutmanların %60'ının "sık sık" kitap okudukları belirlenmiştir. Diğer öğretim elemanları ise "bazen" kitap okuduklarını söylemişlerdir.

Öğretim elemanlarına "ne tür kitaplar okudukları" sorulduğunda ise genellikle benzer cevaplar alınmıştır. Profesörlerin yaklaşık %77'si bilimsel kitaplar ve %15'i bilimsel kitapların yanı sıra roman okuduklarını belirtmişlerdir. Doçentlerin %36'sının bilimsel kitaplar okudukları, %21.4'ünün roman okudukları ve %28.6'sının ise hem bilimsel kitap, hem de roman okudukları tespit edilmiştir. En çok çeşitlilik yardımcı doçent ve öğretim elemanlarında görülmektedir. Yardımcı doçentlerin %31'inin de bilimsel kitaplar okudukları, %19'unun roman okudukları ve %21'inin hem roman, hem de bilimsel kitapları tercih ettikleri anlaşılmıştır. Öğretim elemanlarının %35'inin bilimsel kitaplar okurken, %33'ünün buna ek olarak roman da okudukları belirlenmiştir. Okutmanların tercihleri de oldukça benzerdir. %25'i bilimsel kitaplar okurken, yarısı (%50) bilimsel kitapların yanında roman da okuduklarını belirtmiştir.

Bu bağlamda olmak üzere öğretim elemanlarına "boş zamanlarında gazete okuyup okumadıkları" da sorulmuş ve neredeyse tamamının okudukları ortaya çıkmıştır. Profesörlerin %92'si, doçentlerin %93'ü, yardımcı doçentlerin %98'i, öğretim görevlilerinin %96'sı ve okutmanların tamamının boş zamanlarında gazete okudukları belirlenmiştir. Öğretim elemanlarına gazetede en çok hangi bölümleri okudukları sorulduğunda da cevapların belirli seçenekler üzerinde yoğunlaştığı görülmüştür. Profesörlerin %66'sı köşe yazılarını okuduğunu belirtirken, %15.4'ü günlük haberleri okuduklarını dile getirmiştir. Bayan doçentlerin yaklaşık %36'sı sadece köşe yazılarını, %14'ü sadece günlük haberleri, %29'u ise her ikisini de okuduklarını söylemişlerdir. Yardımcı doçentlerin %36.2'sinin gazetede köşe yazılarını ve günlük haberleri okudukları tespit edilmiştir. %17.2'sinin ise sadece günlük haberleri, %14'ünün de sadece köşe yazılarını okudukları belirlenmiştir. Öğretim görevlilerinin bir kısmının (%31) ve okutmanların yarısının günlük haberleri ve köşe yazılarını okudukları anlaşılmıştır. Öğretim görevlilerinin yaklaşık %27'si ise sadece günlük haberleri okuduklarını söylemişlerdir. Okutmanların ise %20'sinin günlük haberler yanında politika haberlerini de okudukları belirlenmiştir.

Bayan öğretim elemanlarına “hangi tür dergileri okudukları” sorulmuştur. Profesörlerin yaklaşık %54’ü bilimsel dergiler, %23’ü de bilimsel dergilerin yanı sıra haber dergileri okuduklarını belirtmişlerdir. Doçent, yardımcı doçent ve öğretim görevlilerinin tercih ettikleri dergiler çeşitlilik göstermektedir. Doçentlerin %14.3’ü bilimsel dergiler okurken, yine %14.3’ü bilimsel dergilerin yanı sıra moda dergileri okumaktadırlar. Diğer bir %14.3’lük bölüm ise bilimsel dergilere ek olarak haber dergileri okumaktadır. Yine bir %14.3’lük kısım da moda dergileri okumaktadır. Yardımcı doçentlerin %22.4’ü de bilimsel dergiler okuduklarını belirtirken, %20.7’si bilimsel dergilere ek olarak haber dergileri, %16’sı ise bilimsel dergilerin yanında sanat-edebiyatla ilgili dergiler okumaktadırlar. Öğretim görevlilerinin %13.5’i bilimsel dergiler okuduklarını, %17.3’ü buna ek olarak sanat-edebiyat, %14’ü moda ve %15.4’ü haber dergileri okumakta olduklarını belirtmişlerdir. Okutmanların ise %45’inin bilimsel dergiler ve moda dergileri ve %25’inin bilimsel dergiler yanında haber dergileri de okudukları tespit edilmiştir.

“Televizyonda en çok hangi programları izlediklerine” dair bir soru sorulduğunda öğretim elemanların hemen hepsi haberleri ve haber ağırlıklı programları ve çok az olmakla birlikte belgesel, film ve dizi izlediklerini belirtmişlerdir.

Bir diğer soru, “ne tür filmlerden hoşlandıkları” idi. Profesörlerin %39’u komedi filmlerinden, %15.4’ü polisiye ve yine %15.4’ü macera vb. filmlerden hoşlanmaktadırlar. Doçentlerin yarısı komedi filmlerini tercih ederken, %14.3’ü komedinin yanı sıra dramları izlemektedir. Yardımcı doçentlerin %22.4’ü komedi filmleri seyredirken, yaklaşık %14’ünün doçentler gibi komedinin yanında dram ve %10.3’ünün komediye ek olarak polisiye film izlemeyi tercih ettikleri görülmüştür. Öğretim görevlilerinin %23.1’i komedi filmlerini, %21.2’si komedi filmlerinin yanında polisiye filmlerini ve %12’si çoğunlukla sadece polisiye filmlerini seyretmeyi tercih etmektedirler. Okutmanların ise %20’si komedi ve polisiye filmleri izlerken, diğer bir %20’si ise komedinin yanı sıra ideolojik filmleri tercih etmektedirler. %15’i de komedi filmlerini seyretmektedirler. Genellikle komedi filmlerini ve polisiye filmleri tercih etmeleri öğretim elemanlarının filmleri hoş vakit geçirmek için izlediklerini göstermektedir.

Öğretim elemanlarına “müzik dinleyip dinlemedikleri” sorulduğunda hemen hemen hepsinin “evet” cevabı verdiği görülmüştür. Okutmanların hepsinin müzik dinledikleri tespit edilirken, profesörlerin yaklaşık %92’si, doçentlerin %93’ü, yardımcı doçentlerin ve öğretim görevlilerinin %98’i müzik dinlediklerini belirtmişlerdir. Ancak bir sonraki soruda hangi tür müzikleri dinledikleri sorulduğunda çok çeşitli sonuçlar elde edilmiştir. Profesörlerin %39’u Türk sanat müziği ve %15.4’ü hafif batı müziği dinlemektedirler. Doçentlerin %21.4’ünün Türk sanat müziği, %14.3’ünün buna ek olarak klasik batı müziği ve diğer bir %14.3’ünün Türk hafif müziği dinlediği belirlenmiştir. Yardımcı doçentlerin %16’sı Türk halk ve Türk sanat müziğini tercih ederken, %9’u Türk sanat ve Türk hafif müziği dinlemektedirler. %10.3’ü ise Türk sanat ve Türk hafif müziğine ek olarak Türk halk müziği de dinlediklerini belirtmişlerdir. Yine %9’u klasik batı müziği dinlerken,

başka bir %9'luk bölüm klasik batı müziğinin yanı sıra hafif batı müziğini tercih etmektedir. Öğretim görevlilerinin dinledikleri müzikler çeşitlilik göstermektedir. %14'ü Türk halk ve Türk sanat müziği dinlerken, %8'i bunlara ek olarak Türk hafif müziğini tercih ettiklerini ve yine %8'lik bir bölümü Türk halk ve Türk sanat müziğinin yanında pop müzik dinlediklerini belirtmişlerdir. %12'sinin ise Türk sanat müziğine ek olarak Türk hafif müziği dinledikleri anlaşılmıştır. Okutmanların %25'i hafif batı müziği ve klasik batı müziği dinlerken, %10'unun hafif batı müziğinin yanında pop müzikten hoşlandıkları ortaya çıkmıştır. %15'i ise Türk sanat ve Türk hafif müziğini sevmektedirler. Öğretim elemanlarının çoğunun Türk halk ve Türk sanat müziği dinlemeleri oldukça ilgi çekicidir. Bu açıdan öğretim elemanlarının milli kültürlerine oldukça bağlı oldukları söylenebilir. Arabesk seçeneğini hiç kimsenin seçmemesi ise ilginç bir durumdur.

Devamındaki soruda “herhangi bir müzik aleti kullanıp kullanamadıkları” sorulmuş ve öğretim elemanlarının çoğunun böyle bir hobisinin olmadığı anlaşılmıştır. Profesör ve doçentlerin tamamı, yardımcı doçentlerin %93'ü, öğretim görevlilerinin %96'sı ve okutmanların %85'i herhangi bir müzik aleti kullanmadıklarını dile getirmişlerdir.

Öğretim elemanlarına “en çok hangi sporları yaptıkları” sorulmuştur. Profesörlerin %39'u yüzdüklerini belirtirken, %15.4'ü spor yapmadıklarını söylemektedirler. Doçentlerin %43'ünün de yüzdükleri belirlenirken, %29'u tenis, kayak, yürüyüş gibi diğer faaliyetlerle ilgilendiklerini belirtmişlerdir. Yardımcı doçentlerin %29.3'ü, öğretim görevlilerinin %40.4'ü ve okutmanların %40'ı yüzdüklerini söylemişlerdir. Yardımcı doçentlerin %35'i, öğretim görevlilerinin %29'u ve okutmanların %40'ı ise başka sporlarla (çoğunlukla yürüyüş, tenis, kayak) ilgilenmektedirler. Ancak öğretim görevlilerinin %15.4'ü ve okutmanların %10'u spor yapmadıklarını belirtmişlerdir. Yüzme, yürüyüş, tenis gibi etkinliklerin yoğun bir şekilde tercih edilmesinin en önemli nedeni, üniversite kampüsünde yüzme havuzu, tenis kortu ve yürüyüş parkurlarının olmasıdır. Başka bir deyişle öğretim elemanlarının spor faaliyetleri büyük ölçüde üniversitenin olanaklarıyla sınırlıdır.

Bayan öğretim elemanlarına “herhangi bir hobilerinin olup olmadığı” sorulmuştur. Bu sorunun cevabı da çoğunlukla “hayır” olmuştur.

Öğretim elemanlarına “yetişkin oyunları (iskambil oyunları vb.) oynayıp oynamadıkları” sorulmuştur. Cevapların yarısından fazlası “hayır” olmasına rağmen “evet” diyenlerin oranı da azımsanamayacak kadar fazladır. Profesörlerin yaklaşık %54'ü, doçentlerin %57'si, yardımcı doçentlerin %72'si, öğretim görevlilerinin %56'sı ve okutmanların %70'i iskambil oyunları vb. gibi yetişkin oyunları oynamadıklarını söylemişlerdir. Evcil hayvanlarının olup olmadığı sorusuna ise, öğretim elemanlarının çoğunluğu yine “hayır” cevabı vermişlerdir. Profesörlerin %85'inin, doçentlerin %93'ünün, yardımcı doçentlerin %81'inin, öğretim görevlilerinin %83'ünün ve okutmanların %90'ının evcil hayvanlarının olmadığı ortaya çıkmıştır.

Kadın öğretim elemanlarına “yakın çevre dışında gezi ve seyahatlere gidip gitmedikleri” sorulduğunda, profesörlerin %39’u kısa süreli gezilere gittiklerini, %23.1’i ise kısa süreli gezilerin yanı sıra yurt dışına veya şehir dışındaki akrabaları ziyarete gittiklerini belirtmişlerdir. Doçentlerin %64.3’ü, öğretim görevlilerinin %62’si ve okutmanların %70’i kısa süreli gezilere gittiklerini söylemiştir. Yardımcı doçentlerin %55.2’si de kısa süreli gezilere giderken, %10.3’ü ailelerine bağlı olduklarını dile getirmişlerdir.

Öğretim elemanlarına, “hayatlarındaki ilk önceliklerinin ne olduğu” sorulmuştur. Profesörlerin yaklaşık %77’si, doçentlerin %86’sı, yardımcı doçentlerin %79’u, öğretim elemanlarının %83’ü ve okutmanların %85’i bu soruya “aile” cevabı vermişlerdir. Profesörlerin %15.4’ü hayatlarındaki ilk önceliklerinin hem “aile”leri, hem de “iş”leri olduğunu söylemişlerdir. Doçentlerin %14.3’ü ve yardımcı doçentlerin %14’ü ilk önceliklerin “iş”leri olduğunu belirtmişlerdir. Bir sonraki soruda öğretim elemanlarına “bir gün boyunca zamanlarını en çok neye harcadıklarını” soruldu. Profesörlerin yaklaşık %77’si, doçentlerin %79’u, yardımcı doçentlerin %66’sı, öğretim görevlilerinin %77’si ve okutmanların %75’i bir gün boyunca zamanlarını en çok “iş”lerine harcadıklarını belirtmişlerdir. Ancak, öğretim elemanlarının çoğunun hayatlarındaki ilk önceliklerinin “aile”leri olmasına rağmen, bir gün boyunca zamanlarını genellikle “iş”lerine harcamaları oldukça dikkat çekicidir ve bir tezat oluşturmaktadır. Bir sonraki soruda, kadın öğretim elemanlarına “internet ve bilgisayarda çok zaman harcıyıp harcamadıkları” soruldu. Profesörlerin tamamı, doçentlerin yaklaşık %93’ü, yardımcı doçentlerin %83’ü, öğretim elemanlarının %94’ü ve okutmanların %95’i “evet” yanıtı vermişlerdir. Bu durum günümüzde internet ve bilgisayarın herkes kadar öğretim elemanları için de çok önemli olduğunu göstermektedir.

Araştırmada öğretim elemanlarına, “sıralanan çeşitli faaliyetleri ne kadar sıklıkta yaptıkları” sorulmuştur. Anket sonucunda öğretim elemanlarının sinemaya genelde “sık sık” veya “bazen” gittikleri ortaya çıkmıştır. Profesörlerin yaklaşık %46’sı, doçentlerin %64’ü, yardımcı doçentlerin %48’i ve okutmanların %45’i “sık sık” ; yine profesörlerin yaklaşık %23’ü, doçentlerin %21’i, yardımcı doçentlerin %31’i ve okutmanların %35’i “bazen” sinemaya gittiklerini belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının ise %39’u bu soruyu “sık sık” diye cevaplarırken, diğer bir %39’u sinemaya “bazen” gittiklerini dile getirmişlerdir. Tiyatroya ne sıklıkla gittikleri sorulduğunda ise cevaplar “nadiren” seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Profesörlerin %86’sı, doçentlerin %71.4’ü, yardımcı doçentlerin %62.1’i, öğretim görevlilerinin %69.2’si ve okutmanların %55’i “nadiren” tiyatroya gittikleri belirlenmiştir. Profesörlerin %15.4’ü, doçentlerin %21.4’ü, yardımcı doçentlerin %21’i, öğretim görevlilerinin %21.2’si ve okutmanların %35’i ise “bazen” tiyatroya gittiklerini belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının sinemaya gösterdikleri ilgiyi tiyatroya göstermedikleri görülmektedir. Türk halkının genel eğiliminin de bu yönde olduğu düşünülrse öğretim elemanlarının bu yönleriyle içinde yaşadıkları topluma benzedikleri söylenebilir.

Kadın öğretim elemanlarının “müze ve sanat galerilerine gitme sıklıkları” da oldukça düşüktür. Profesörlerin %46.2’si “hiçbir zaman” gitmediklerini belirtirken, %39’u “nadiren” gittiklerini dile getirmişlerdir. Doçentlerin %64.3’ü, yardımcı doçentlerin %52’si, öğretim görevlilerinin %54’ü ve okutmanların %60’ı müze ve sanat galerisine “nadiren” gittiklerini belirtmişlerdir. Yardımcı doçentlerin %28’i ve öğretim elemanlarının %35’i ise bu tür yerlere “hiçbir zaman” gitmediklerini söylemişlerdir. Bunun yanı sıra öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun opera ve baleye hiç gitmedikleri ortaya çıkmıştır. Profesörlerin %77’si, doçentlerin %86’sı, yardımcı doçentlerin %67.2’si, öğretim görevlilerinin %71.2’si ve okutmanların %75’i opera ve baleye “hiçbir zaman” gitmediklerini belirtmişlerdir. Bu durumun en önemli nedeni Kayseri’de müze ve sanat galerilerinin, opera ve bale gibi etkinliklerin pek olmayışı olabilir.

Kadın öğretim elemanlarına “arkadaşlarıyla vakit geçirmeye ne kadar zaman ayırdıkları” sorulmuştur. Profesörlerin %85’i, doçentlerin %86’sı, yardımcı doçentlerin %66’sı, öğretim görevlilerin %54’ü ve okutmanların %60’ı arkadaşlarıyla “bazen” vakit geçirdiklerini söylemişlerdir.

Ankete verilen cevaplardan öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun alışverişe “bazen” zaman ayırdıkları anlaşılmaktadır. Profesörlerin %92.3’ü, doçentlerin %71.4’ü, yardımcı doçentlerin %72.3’ü, öğretim görevlilerinin %62’si ve okutmanların %75’i alışverişe “bazen” gittiklerini belirtmişlerdir.

Sonuç

2000’li yıllarda dünya hızlı bir değişme ve gelişme sürecine girmiştir. Teknolojik, ekonomik ve sosyal gelişmeler yanında toplumların bünyesinde ve bireylerin yaşamında da değişiklikler görülmektedir³¹. Bu değişikliklerin başında iş dışında kalan boş zamanın değerlendirilmesi gelmektedir.

Erciyes Üniversitesi’ndeki bayan öğretim elemanlarının boş zamanlarını değerlendirme etkinlikleriyle ilgili yapılan bu araştırma sonucunda; bayan öğretim elemanlarının yeterince boş vakitlerinin olmadığı ortaya çıkmıştır. Zaten öğretim elemanları boş vakitlerinde bilimsel çalışmalar yaptıklarını, bilimsel kitap, dergi okumayı tercih ettiklerini belirtmektedirler.

Bunun yanı sıra kadın öğretim elemanlarının özel ve sosyal hayatlarındaki rolleri onların çok zamanlarını almaktadır. Anket sonuçları incelendiğinde ister profesör olsun, ister okutman olsun bayan öğretim elemanlarının hemen hepsinin boş zamanlarını evlerinde geçirmekte oldukları ve evde daha çok temizlik ve yemek yaparak zaman geçirdikleri anlaşılmaktadır. Profesörler yaşça büyük oldukları için çocukları da bakım gerektiren yaşı çoğunlukla geçmiş durumdadır. Ancak

³¹ Mustafa Çelikten ve Yeliz Yeni. Okul Müdürlerinin Liderlik ve Yöneticilik Özelliklerinin Cinsiyet Açısından Değerlendirilmesi. Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt 12, no 2, 2004,s.305-314

doçent, yardımcı doçent, öğretim elemanı ve okutmanlar yaşça daha genç oldukları için çocukları da genellikle bakıma ihtiyaç duyacak yaşta ve dolayısıyla bu öğretim elemanlarının yemek ve temizliğin yanı sıra çoğunlukla çocuk bakımına da zaman ayırmak zorunda kaldıkları anlaşılmaktadır.

Kadın öğretim elemanlarının boş zamanlarında yaptıkları şeyler oldukça çeşitlilik göstermektedir. Ancak ankette çoğunlukla TV ve video izledikleri; gazete, kitap, dergi okudukları sonucu ortaya çıkmıştır. Bu etkinliklerin genellikle evde gerçekleştirilecek türden faaliyetler olmaları, kadın öğretim elemanlarının boş zamanlarını genellikle evlerinde geçirdiklerini de doğrulamaktadır.

Öğretim elemanları gazetede daha çok günlük haberleri, köşe yazılarını ve politika haberlerini okuduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca televizyonda da genellikle haberleri ve haber programlarını izlediklerini dile getirmişlerdir.

Kadın öğretim elemanlarının çoğunun herhangi bir hobisinin olmayışı da oldukça dikkat çekicidir. Öğretim elemanlarının çoğu, komedi ve polisiye filmleri izlemektedirler. Öğretim elemanlarının en az yarısının yetişkin oyunları oynadıkları görülmektedir.

Ayrıca ilk önceliklerinin genelde “aile”leri olduğunu söyleyerek öğretim elemanları, görevleri ve akademik kariyerleri ne olursa olsun ailelerini asla geri plana atmayacaklarını ifade etmiş olmaktadır. Ancak, hayatlarındaki ilk öncelikleri “aile”leri olmasına rağmen bir gün boyunca zamanlarının çoğunluğunun “iş”lerine ayırmaları da ilginç bir tezat oluşturmaktadır.

Öğretim elemanlarının sinema, tiyatro gibi etkinliklere yeterince zaman ayırmadıkları görülmektedir.

Sonuçta olarak, kadın öğretim elemanlarının boş zamanlarında yaptıkları etkinlikler çok çeşitlilik göstermemekte ve genellikle evleriyle sınırlı kalmaktadır. Farklı etkinliklerle ilgilenenler de olmasına rağmen bunların sayısı oldukça azdır.

KAYNAKÇA

- Bailey, Wendy Y., “**Tips On Time Management**”, www.mommysplace.net, 30.10.2005.
- Brown, Craig, “**The Anti Time-Management Approach To Time Management**”, <http://ezinearticles.com/?The-Anti-Time-Management-Approach-to-Time-Management&id=81071> 29.10.2005.
- Çelikten, Mustafa ve Yeni, Yeliz. Okul Müdürlerinin Liderlik ve Yöneticilik Özelliklerinin Cinsiyet Açısından Değerlendirilmesi. Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt 12, no 2, 2004
- Demiray, Uğur. Açıköğretim Fakültesi Öğrencilerinin Boş Zamanları Değerlendirme Eğilimleri, Anadolu Üniversitesi Basımevi, Eskişehir, 1987.
- Ertuğrul, Halit. Öğrencinin Başarı Kılavuzu, Nesil Basım-Yayın, İstanbul 2000.
- Fraser, Hyacinth, “**Great Ways To Stop The Thieves Of Time**”, <http://ezinearticles.com>, 30.10.2005.
- Goltz, Pat, “**What To Do With Your Spare Time**”, www.seghea.com, 29.10.2005.
- Jerard, Paul, “**Four Keys To Time Management**”, <http://ezinearticles.com>, 30.10.2005.
- Johnson, Doug. “**How We Spend Our Days**”, 1996, www.doug-johnson.com, 07.11.05.
- Jones, Brittany, “**Hobbies**”, www.myorganizedlife.com, 07.11.2005.
- Karaküçük, Suat. Rekreasyon (Boş Zamanları Değerlendirme) – Kavram, Kapsam ve Bir Araştırma, Seren Matbaacılık, Ankara 1995.
- Kılbaş, Şükran. Gençlik ve Boş Zamanı Değerlendirme, Çukurova Üniversitesi Basımevi, Adana 1994.
- LeCron, Mia, “**We Live In Our Own Time Cages**”, <http://EzineArticles.com>, 30.10.2005.
- Mackenzie, R.Alec. Zaman Tuzağı, (Çev.: Yakut Güneri), İlgı Yayınevi, İstanbul 1989.
- Mana, Talia, “**Feeling Overwhelmed?**”, www.selfgrowth.com, 07.11.2005.
- Martin, Lisa, “**Make Your Time Count**”, www.successbalance.com, 07.11.2005.
- Moratto, Maria, “**Top 10 Time Wasters: Reclaim Them For Good, Part One**”, <http://ezinearticles.com>, 30.10.2005.
- Morgan, Rebecca L., 1985, www.rebeccamorgan.com, 07.11.2005.

- Pearce, Robyn. “**How To stretch Time – 24 Hours Is Enough!**”, 2004, www.leader-values.com, 07.11.2005.
- Roussie, Randy, “**Real Estate Training Article**”, www.randyroussie.com, 07.11.2005.
- Suits, Staci, “**No Spare Time? It Could be Your Time Management Skills**”, www.nea.org, 30.10.2005.
- Tracy, Brian, “**Managing Your Time**”, www.time-manegement-tools.com, 30.10.2005.
- Tezcan, Mahmut. Boş Zamanlar Sosyolojisi, Doğan Matbaası, Ankara 1977.